

נקודות לשיחה במדרשה החסידית

מה התפקיד של עם ישראל?
למה יש אנטישמיות?
במה אנחנו שונים מהאומות?
האם הקב"ה אוהב את האומות?

- התפקיד של עם ישראל הוגדר במעמד הר סיני
- וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מִמְּלֶכֶת כְּהִנִּים, וְגוֹי קְדוֹשׁ: אֵלֶּה, הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר תִּדְבַּר, אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות יט, ו) וברש"י שם
- מהו כהן? שר ומשרת
- איבעיא להו הני כהני שלוחי דידן הוו או שלוחי דשמיא (נדרים לה, ב)
- מהו התפקיד של שבט לוי? ללמד תורה
- וְלִלְוֵי אֱמֹר תִּמְיֹד וְאוֹרֵיךְ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נָסִיתוּ בְּמִסָּה תִּרְיַבְהוּ עַל-מֵי מְרִיבָה. הָאֵמֶר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְאֶת-אָחִיו לֹא הִכִּיר וְאֶת-בְּנוֹ לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ אֶמְרֶתְךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ. יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל וְשִׁמּוֹ קִטּוֹרָה בְּאֶפֶד וְכָלִיל עַל-מִזְבִּיחֶךָ. בְּרַךְ ה' חֵילוֹ וּפְעָלָיו וְיַדּוּ תִרְצָה מִחַץ מִתְּנִינִים קָמָיו וּמְשַׁנְּאָיו מִן-יְקוּמוֹן. (דברים לג, ח-יא)
- האם נכון להבדיל בין בני הבנים? יעקב ויוסף
- ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים (שבת י, ב)
- למה אצל שבט לוי זה אחרת? שבט לוי לא קיבלו חלק בארץ, אוכלים תרומות ומעשרות
- מי שרוצה יכול להיות משבט לוי
- ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלוהים, ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם--הרי זה נתקדש קודש קודשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים; ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו, כמו שזיכה לכוהנים וללויים. הרי דויד אומר ה"ה, מנת חלקי וכוסי--אתה, תומיך גורל"י" (תהילים טז, ה). (רמב"ם שמיטה ויובל יג, יא)
- מה עשה אברהם אבינו? במה הוא שונה משם ועבר? הפיץ את דרך ה' בעולם
- וְאַבְרָהָם הָיוּ הַגּוֹי לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרָכוּ-בּוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. כִּי יַדְעִיתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת-בְּנֵי וְאֶת-בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא ה' עַל-אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר-דִּבַּר עָלָיו. (בראשית יח, יח-יט)
- אבל צור העולמים, לא היה שם מכירו ולא יודעו, אלא יחידים בעולם, כגון חנוך ומתושלח ונוח ושם ועבר. ועל דרך זו, היה העולם מתגלגל והולך, עד שנולד עמודו של עולם, שהוא אברהם אבינו עליו השלום. כיון שנגמל איתן זה, התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן, ולחשוב ביום ובלילה, והיה תמיה: היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד, ולא יהיה לו מנהיג; ומי יסבב אותו, לפי שאי אפשר שיסבב את עצמו. ולא היה לו לא מלמד ולא מודיע דבר, אלא מושקע באור כשדים בין עובדי עבודה זרה הטיפשים. ואביו ואימו וכל העם עובדים עבודה זרה, והוא היה עובד עימהן. וליבו משוטט ומבין, עד שהשיג דרך האמת, והבין קו הצדק, מדעתו הנכונה; וידע שיש שם אלוה אחד, והוא מנהיג הגלגל, והוא ברא הכול, ואין בכל הנמצא אלוה חוץ ממנו. וידע שכל העם טועים, ודבר שגרם להם לטעות, זה שעובדים את הכוכבים ואת הצורות, עד שאבד האמת מדעתם; ובן ארבעים שנה, הכיר אברהם את בוראו. כיון שהכיר וידע, התחיל להשיב תשובות על בני אור כשדים ולערוך דין עימהם, ולומר שאין זו דרך האמת, שאתם הולכים בה. ושיבר הצלמים, והתחיל להודיע לעם, שאין ראוי לעבוד אלא לאלוה העולם, ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך--כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים; וראוי לאבד ולשבר כל הצורות, כדי שלא יטעו בהן כל העם, כמו אלו שהן מדמיון, שאין שם אלוה אלא אלו. כיון שגבר עליהם בראיותיו, ביקש המלך להורגו; נעשה לו נס, ויצא לחרן. והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העם, ולהודיעם שיש אלוה אחד לכל העולם, ולו ראוי לעבוד. והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה, עד שהגיע לארץ כנען, והוא קורא, שנאמר "ויקרא שם--בשם ה', אל עולם" (בראשית כא, לג). וכיון שהיו העם מתקבצין לו ושואלין לו על דבריו, היה מודיע לכל אחד ואחד לפי דעתו עד שיחזירהו לדרך האמת, עד שנתקבצו אליו אלפים ורבבות, והם אנשי בית אברהם. ושתל בליבם העיקר הגדול הזה, וחיבר בו ספרים. והודיעו ליצחק

בנו, וישב יצחק מלמד ומחזיר; ויצחק הודיעו ליעקוב ומינהו ללמד, וישב מלמד ומחזיר כל הנלווים אליו. ויעקוב אבינו לימד בניו כולם, והבדיל לוי ומינהו ראש, והושיבו בישיבה ללמד דרך ה', ולשמור מצוות אברהם; וציווה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה, כדי שלא ישתכח הלימוד. והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקוב ובנלווים עליהם, ונעשת בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצריים, וחזרו ללמוד מעשיהם ולעבוד עבודה זרה כמותן--חוץ משבט לוי, שעמד במצוות אבות; ומעולם, לא עבד שבט לוי עבודה זרה. וכמעט קט היה, והעיקר ששתל אברהם נעקר; וחוזרין בני יעקוב לטעות העמים, ותעייתם. ומאהבת ה' אותנו, ומשומרו את השבועה לאברהם אבינו, עשה משה רבנו ורבן של כל הנביאים, ושלחו. כיון שנתנבא משה רבנו, ובחר ה' בישראל לנחלה, הכתירן במצוות והודיעם דרך עבודתו, ומה יהיה משפט עבודה זרה וכל הטועים אחריה. (רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק א)

- האיסור להתערב באומות וללמוד ממעשיהם
- הן-עם לְבַדָּד וְשֹׁכֵן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב. (במדבר כג, ט)
- צִוָּה יְהוָה לְיַעֲקֹב סָבִיבוּ צְרִיּוֹ (איכה א, יז)
- האם ה' אוהב את אומות העולם? יונה ונינוה, חביב אדם שנברא בצלם, שבעים פרים לשבעים אומות

התפקיד של עם ישראל להפיץ את דבר ה' בעולם
האנטישמיות נועדה לשמור על עם ישראל כעם נפרד שיש לו שליחות
אנחנו שונים מהאומות בתפקיד שיש לנו בעולם תפקיד של הפצה יזומה של דבר ה'
הקב"ה אוהב את אומות העולם ודואג להם